

МИНИСТАРСТВО КОМУНИКАЦИЈА И ТРАНСПОРТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1

**СПОРАЗУМ
О СМАЊЕЊУ ЦИЈЕНА УСЛУГЕ РОМИНГА У
ЈАВНИМ МОБИЛНИМ КОМУНИКАЦИОНИМ
МРЕЖАМА У РЕГИОНУ ЗАПАДНОГ БАЛКАНА**

Представници Партнера Западног Балкана, који су потписали Изјаву о подршци Дигиталној агенди за Западни Балкан у Софији, 17. маја 2018. године (даље у тексту колективно "земље потписнице" и појединачно "земља потписница"),

Препознајући важност услуга електронских комуникација за друштвени и економски просперитет;

Настављајући да развијају практичну сарадњу о питањима везаним за смањење цијена услуга роминга у региону Западног Балкана, на основу једнакости и узајамне добробити;

Залажући се за постизање високог нивоа заштите потрошача, конкурентности и транспарентности на тржишту електронских комуникација;

Узимајући у обзир:

- да су цијене услуга роминга у региону Западног Балкана и даље високе, да су малопродајне цијене услуга роминга у Европској унији исте као и домаће цијене, то јест "ромингу као у домаћем промету", у складу са сљедећим прописима:

- Уредба (ЕУ) број 531/2012 о ромингу у јавним мобилним комуникационим мрежама у Унији, како је измијењена Уредбом (ЕУ) 2015/2120 Европског Парламента и Вијећа од 25. новембра 2015. године и Уредбом (ЕУ) 2017/920 Европског Парламента и Вијећа од 17. маја 2017. године

- Проведбена уредба Комисије (ЕУ) 2016/2286 од 15. децембра 2016. године о утврђивању детаљних правила о примјени политике праведне употребе, о методологији процјене одрживости укидања малопродајних додатних

накнада за роминг те о захтјеву који подноси пружатељ услуга роминга за потребе такве процјене и

- Проведбена уредба Комисије (ЕУ) 2018/1979 од 13. децембра 2018. године о одређивању пондерисаног просјека максималних цијена завршавања позива у мобилној мрежи Уније

- користи од смањења трошкова роминга за пуну покривеност крајњих корисника у региону Западног Балкана, како је договорено у Изјави о подршци Дигиталној агенди за Западни Балкан,

- циљ регионалне економске интеграције и посвећености изнијет у Вишегодишњем акционом плану о регионалној економској области (МАП РЕА).

Овим потписују овај Споразум о смањењу цијена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама ради потпуне покривености свих крајњих корисника у региону Западног Балкана (даље у тексту "Споразум").

Изрази кориштени у овом споразуму требају имати исто значење као они из уредби наведених изнад, примјењивих унутар Европске уније узимајући у обзир посебну територијалну покривеност овог Споразума.

Члан 1.

Земље потписнице се слажу да је неопходно даље смањење цијена услуга роминга ради потпуне покривености свих крајњих корисника у региону Западног Балкана.

Земље потписнице се слажу да максимална малопродајна цијена накнада за роминг у региону Западног Балкана мора бити доведена на ниво цијена у складу са правилом "као у домаћем промету", то јест цијена које одговарају правилима "у ромингу као у домаћем промету" примјењивим у Европској унији, најкасније до 1. јула 2021. године. Земље потписнице се слажу да ће предузети све потребне припремне радње до овог датума.

Земље потписнице се слажу да се уведе прелазни режим за услуге роминга почевши од 1. јула 2019. године.

Члан 2.

Од 1. јула 2019. до 30. јуна 2021. године пружаоци услуга роминга у региону Западног Балкана могу примјењивати додатну накнаду поред домаће малопродајне цијене за пружање регулисаних малопродајних услуга роминга. Не зарачунавају се накнаде за успостављање позива за регулисане ролинг позиве. Уколико постоје било какве накнаде за успостављање позива у домаћим малопродајним тарифама оне ће бити искључене из регулисаних малопродајних тарифа роминга израчунатих у складу са овим чланом.

Током прелазног периода из става 1., када пружалац услуга роминга у региону Западног Балкана буду примјењивали додатну накнаду за кориштење регулисаних малопродајних услуга роминга, дужан је испунити сљедеће услове (без ПДВ-а):

(а) свака додатна накнада која се примјењује за обављене регулисане ролинг позиве, послане регулисане СМС поруке у ролингу и регулисане податковне услуге у ролингу не смије бити већа од 0,05 еура по минути, 0,02 еура по СМС поруци и 0,025 еура по искориштеном мегабајту; од 1. јула 2020. године, свака додатна накнада која се примјењује за регулисане податковне услуге у ролингу не смије бити већа од 0,015 еура по искориштеном мегабајту;

(б) збир домаће малопродајне цијене и сваке додатне накнаде која се примјењује за обављене регулисане ролинг позиве, послане регулисане СМС поруке у ролингу или регулисане податковне услуге у ролингу не смије бити већа од 0,19 еура по минути, 0,06 еура по СМС поруци и 0,18 еура по искориштеном мегабајту. Ако је домаћа малопродајна цијена већа од максималне малопродајне цијене роминга, примјењује се та максимална малопродајна цијена роминга, чак и ако се не примјењује никаква додатна накнада;

(ц) свака додатна накнада која се примјењује на примљене регулисане ролинг позиве не смије бити већа од максималне цијене завршавања позива у мобилној мрежи од 0,04 еура по минути од 1. јула 2019. године, 0,025 еура по минути од 1. јула 2020. године, 0,016 еура по минути од 1. јула 2021. године и надаље.

Пружатељи услуга роминга не примјењују никакву додатну накнаду на примљене регулисане ролинг СМС поруке или на примљене ролинг гласовне поруке. Тиме се не доводе у питање друге примјењиве накнаде као што су оне за преслушавање тих порука.

Члан 3.

Од 1. јула 2019. године мобилни мрежни оператери у региону Западног Балкана дужни су испунити све оправдане захтјеве за велепродајни приступ ролингу пружатељима услуга роминга који дјелују у региону Западног Балкана.

Од 1. јула 2019. до 30. јуна 2021. године максимална просјечна велепродајна накнада за ролинг коју оператер гостујуће мреже може зарачунати од пружаоца услуга роминга за пружање регулисаних услуга роминга започетих у тој гостујућој мрежи, укључујући и трошкове започињања, преноса и завршетка, не смије прелазити 0,05 еура по минути за регулисане позиве у ролингу, 0,02 еура по СМС поруци за регулисане СМС поруке у ролингу и 0,025 еура по мегабајту пренесених података за регулисани податковни ролинг. Од 1. јула 2020. године, максимална просјечна велепродајна накнада за регулисане податковне услуге у ролингу не смије прелазити 0,015 еура по мегабајту пренесених података.

Од 1. јула 2021. године максимална просјечна велепродајна накнада за ролинг коју оператер гостујуће мреже може зарачунати од пружаоца услуга роминга за пружање регулисаних услуга роминга започетих у тој гостујућој мрежи, укључујући и трошкове започињања, преноса и завршетка, не смије прелазити 0,032 еура по минути за регулисане позиве у ролингу, 0,01 еура по СМС поруци за регулисане СМС поруке у ролингу и 0,0077 еура по мегабајту пренесених података за регулисани податковни ролинг. Максимална просјечна велепродајна накнада за регулисане податковне услуге у ролингу ће се 1. јануара 2022. године смањити на 0,0006 еура по мегабајту, 1. јануара 2023. године на 0,0045 еура по мегабајту, 1. јануара 2024. године на 0,0035 еура по мегабајту, 1. јануара 2025. године на 0,003 еура по мегабајту и 1. јануара 2026. године на 0,0025 еура по мегабајту па надаље.

Члан 4.

Регулаторна тијела за електронске комуникације у региону Западног Балкана (даље у тексту "Регулатори") одговорна су за спровођење Споразума, укључујући регулисање цијена завршавања позива у мобилној мрежи за регулисане позиве у ролингу који почињу и завршавају се унутар региона Западног Балкана на бази реципроцитета са цијенама које су у складу са одрживошћу обавеза наведених у члану 2., став 2, тачка (а), и то најкасније до 1. јула 2019. године.

Максималне цијене завршавања позива у мобилној мрежи регулисаних позива у ролингу који почињу и завршавају се у региону Западног Балкана не смију бити веће од: 0,04 еура по минути од 1. јула 2019. године, 0,025 еура по минути од 1. јула 2020. године, 0,016 еура по минути од 1. јула 2021. године па надаље.

Члан 5.

Од 1. јула 2021. године пружаоци услуга роминга у региону Западног Балкана неће наплаћивати никакву додатну накнаду осим домаћих малопродајних цијена за кориснике ролинг у региону Западног Балкана за било које упућене или примљене регулисане позиве у ролингу, за било које послане регулисане СМС поруке у ролингу и за било које регулисане кориштене податковне услуге у ролингу укључујући ММС поруке, нити икакву општу накнаду за омогућавање кориштења терминалне опреме или услуге у иностранству.

Пружачи услуга роминга могу примијенити "политику праведног кориштења" на потрошњу регулисаних малопродајних услуга роминга које се пружају у складу с примјењивим домаћим нивоом малопродајне цијене како би се спријечило да корисници роминга прекомјерно или у сврху злоупотребе употребе регулисане малопродајне услуге роминга, попут тога да корисници роминга употребљавају такве услуге у земљи потписници која није земља потписница њиховог домаћег пружаоца услуга за потребе које нису потребе повремених путовања.

Сваком политиком праведне употребе корисницима пружаоца услуга роминга омогућава се потрошња количине регулисаних малопродајних услуга роминга по примјењивим домаћим малопродајним цијенама које су усклађене с њиховим тарифним плановима и у складу су с правилима наведеним од стране сваке земље потписнице.

У посебним и изузетним околностима, с циљем обезбјеђења одрживости свог домаћег модела наплате, ако пружалац услуга роминга не може обезбиједити поврат свеукупних стварних и пројижираних трошкова пружања регулисаних услуга роминга, из свеукупних стварних и пројижираних прихода од пружања таквих услуга, такав

пружатељ услуга роминга може поднијети захтјев за одобравање примјене додатне накнаде, у складу са правилима наведеним од стране сваке земље потписнице. Таква додатна накнада примјењује се само у мјери у којој је то потребно за поврат трошкова пружања регулисаних малопродајних услуга роминга, узимајући у обзир примјениве максималне велепродајне накнаде.

Свака додатна накнада за регулисане малопродајне услуге роминга у региону Западног Балкана не смије прелазити максималне велепродајне накнаде у складу с чланом 3., став 3., и, за примљене регулисане позиве у ромингу максималне цијене завршавања позива у мобилној мрежи у складу с чланом 2., став 2., тачка (ц).

Максималне цијене из члана 2., став 2, тачка (б) примјењује се на све регулисане малопродајне услуге роминга које пружаоци роминг услуга пружају корисницима роминг услуга у региону Западног Балкана.

Члан 6.

Земље потписнице ће до 1. јула 2019. године усвојити све измјене и допуне закона и/или подзаконских аката о електронским комуникацијама, које су неопходне за постизање циљева овог споразума, укључујући и усклађивање нивоа политике заштите потрошача са стандардима који су на снази унутар ЕУ.

Измјене и допуне закона и/или подзаконских аката потребних како би се обезбиједила примјена правила политике фер употребе, правила о спровођењу одрживог механизма одступања и услова транспарентности који одговарају истим правилима која се примјењују у Европској унији, јединствене су у свим земљама потписницама и земље потписнице дужне су усвојити их најкасније до 31. децембра 2020. године.

Члан 7.

Спровођење Споразума координира тијело које успоставе представници Регулатора.

Регулатори ће постићи неопходну координацију у спровођењу Споразума на начин да примјена обавеза у региону Западног Балкана ступа на снагу на дан који је наведен у ставу члана 1., став 3.

Члан 8.

Регулатори и оператери електронских комуникација сnose трошкове својих активности подузетих у циљу provedбе Споразума.

Члан 9.

Регулатори редовно размјењују информације о активностима подузетим у циљу спровођења Споразума.

Члан 10.

Представници Регулатора састају се најмање једном годишње како би се консултовали и размотрили примјену Споразума, одредили приоритете за предстојећи период у циљу предузимања заједничких радњи, уколико је то потребно, и усаглашавања заједничких ставова по питању домаћих и европских организација надлежних за електронске комуникације, те по питању оператора електронских комуникација.

Члан 11.

Свака земља потписница може се повући из Споразума шест мјесеци након што другим земљама потписницама достави обавијест о повлачењу.

Споразум може бити предметом ревидирања у случају измјене и допуне релевантног прописа ЕУ и/или уколико је то неопходно ради даљег усклађивања највећих цијена завршавања позива у мобилној мрежи и/или велепродајних

накнада за регулисане роминг услуге у циљу постизања циљева наведених у члану 1., став 2.

Члан 12.

Овај Споразум замјењује "Споразум о смањењу цијена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама између министарстава надлежних за област електронских комуникација из Босне и Херцеговине, Републике Македоније, Црне Горе и Републике Србије" потписан 29. септембра 2014. и то од 1. јула 2019. године.

Члан 13.

Споразум је закључен у шест примјерака на енглеском језику, а свака земља потписница задржава један примјерак.

Члан 14.

Споразум ступа на снагу на дан потписивања и примјењује се од 1. јула 2019. године.

Мјесто и датум потписивања: Београд, 4. априла 2019.
За Босну и Херцеговину, За Републику Албанију
Саша Далипагић, замјеник **Дорина Цинцари**, замјеник
министра комуникација и министра инфраструктуре и
транспорта енергетике

За Косово*,

Валдрин Ллука, министар
за економски развој

За Црну Гору
Драгица Секулић,
министар економије

За Републику Сјеверну
Македонију
Дамјан Манцхевски,
министар за информационо
друштво и управу

За Републику Србију
Расим Љајић, замјеник
премијера и министар
трговине, туризма и
телекомуникација

* Овим називом не доводе се у питање ставови о статусу те је он у складу с Резолуцијом Вијећа безбједности УН-а бр. 1244 и мишљењем Међународног суда правде о проглашењу независности Косова.

SPORAZUM

O SMANJENJU CIJENA USLUGE ROMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIONIM MREŽAMA U REGIONU ZAPADNOG BALKANA

Представници Partnera Zapadnog Balkana, koji su potpisali Izjavu o podršci Digitalnoj agendi za Zapadni Balkan u Sofiji, 17. maja 2018. godine (dalje u tekstu kolektivno "zemlje potpisnice" i pojedinačno "zemlja potpisnica"),

Prepoznajući važnost usluga elektronskih komunikacija za društveni i ekonomski prosperitet;

Nastavljajući da razvijaju praktičnu saradnju o pitanjima vezanim za smanjenje cijena usluga rominga u regionu Zapadnog Balkana, na osnovu jednakosti i uzajamne dobrobiti;

Zalažući se za postizanje visokog nivoa zaštite potrošača, konkurentnosti i transparentnosti na tržištu elektronskih komunikacija;

Uzimajući u obzir:

- da su cijene usluga rominga u regionu Zapadnog Balkana i dalje visoke, da su maloprodajne cijene usluga rominga u Evropskoj uniji iste kao i domaće cijene, to jest "romingu kao u domaćem prometu", u skladu sa slijedećim propisima:

- Uredba (EU) broj 531/2012 o romingu u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u Uniji, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2015/2120 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 25. novembra 2015. godine i Uredbom (EU) 2017/920 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 17. maja 2017. godine

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/2286 od 15. decembra 2016. godine o utvrđivanju detaljnih pravila o primjeni politike pravedne upotrebe, o metodologiji procjene održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roming te o zahtjevu koji podnosi pružatelj usluga rominga za potrebe takve procjene i

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/1979 od 13. decembra 2018. godine o određivanju ponderiranog prosjeka maksimalnih cijena završavanja poziva u mobilnoj mreži Unije

- koristi od smanjenja troškova rominga za punu pokrivenost krajnjih korisnika u regionu Zapadnog Balkana, kako je dogovoreno u Izjavi o podršci Digitalnoj agendi za Zapadni Balkan,

- cilj regionalne ekonomske integracije i posvećenosti iznijet u Višegodišnjem akcionom planu o regionalnoj ekonomskoj oblasti (MAP REA).

Ovim potpisuju ovaj Sporazum o smanjenju cijena usluge rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama radi potpune pokrivenosti svih krajnjih korisnika u regionu Zapadnog Balkana (dalje u tekstu "Sporazum").

Izrazi korišteni u ovom sporazumu trebaju imati isto značenje kao oni iz uredbi navedenih iznad, primjenjivih unutar Evropske unije uzimajući u obzir posebnu teritorijalnu pokrivenost ovog Sporazuma.

Član 1.

Zemlje potpisnice se slažu da je neophodno dalje smanjenje cijena usluga rominga radi potpune pokrivenosti svih krajnjih korisnika u regionu Zapadnog Balkana.

Zemlje potpisnice se slažu da maksimalna maloprodajna cijena naknada za roming u regionu Zapadnog Balkana mora biti dovedena na nivo cijena u skladu sa pravilom "kao u domaćem prometu", to jest cijena koje odgovaraju pravilima "u romingu kao u domaćem prometu" primjenjivim u Evropskoj uniji, najkasnije do 1. jula 2021. godine. Zemlje potpisnice se slažu da će preduzeti sve potrebne pripremne radnje do ovog datuma.

Zemlje potpisnice se slažu da se uvede prijelazni režim za usluge rominga počevši od 1. jula 2019. godine.

Član 2.

Od 1. jula 2019. do 30. juna 2021. godine pružatelji usluga rominga u regionu Zapadnog Balkana mogu primjenjivati dodatnu naknadu pored domaće maloprodajne cijene za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga rominga. Ne zaračunavaju se naknade za uspostavljanje poziva za regulirane roming pozive. Ukoliko postoje bilo kakve naknade za uspostavljanje poziva u domaćim maloprodajnim tarifama one će biti isključene iz reguliranih maloprodajnih tarifa rominga izračunatih u skladu sa ovim članom.

Tokom prijelaznog perioda iz stava 1., kada pružatelji usluga rominga u regionu Zapadnog Balkana budu primjenjivali dodatnu naknadu za korištenje reguliranih maloprodajnih usluga rominga, dužan je ispuniti sljedeće uslove (bez PDV-a):

(a) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje za obavljene regulirane roming pozive, poslanske regulirane SMS poruke u romingu i regulirane podatkovne usluge u romingu ne smije biti veća od 0,05 eura po minuti, 0,02 eura po SMS poruci i 0,025 eura po iskorištenom megabajtu; od 1. jula 2020. godine, svaka dodatna naknada koja se primjenjuje za regulirane podatkovne usluge u romingu ne smije biti veća od 0,015 eura po iskorištenom megabajtu;

(b) zbir domaće maloprodajne cijene i svake dodatne naknade koja se primjenjuje za obavljene regulirane roming pozive, poslanske regulirane SMS poruke u romingu ili regulirane podatkovne usluge u romingu ne smije biti veća od 0,19 eura po minuti, 0,06 eura po SMS poruci i 0,18 eura po iskorištenom megabajtu. Ako je domaća maloprodajna cijena veća od maksimalne maloprodajne cijene rominga, primjenjuje se ta maksimalna maloprodajna cijena rominga, čak i ako se ne primjenjuje nikakva dodatna naknada;

(c) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na primljene regulirane roming pozive ne smije biti veća od maksimalne cijene završavanja poziva u mobilnoj mreži od 0,04 eura po minuti od 1. jula 2019. godine, 0,025 eura po minuti od 1. jula 2020. godine, 0,016 eura po minuti od 1. jula 2021. godine i nadalje.

Pružatelji usluga rominga ne primjenjuju nikakvu dodatnu naknadu na primljene regulirane roming SMS poruke ili na primljene roming glasovne poruke. Time se ne dovode u pitanje druge primjenjive naknade kao što su one za preslušavanje tih poruka.

Član 3.

Od 1. jula 2019. godine mobilni mrežni operateri u regionu Zapadnog Balkana dužni su ispuniti sve opravdane zahtjeve za veleprodajni pristup romingu pružateljima usluga rominga koji djeluju u regionu Zapadnog Balkana.

Od 1. jula 2019. do 30. juna 2021. godine maksimalna prosječna veleprodajna naknada za roming koju operater gostujuće mreže može zaračunati od pružatelja usluga rominga za pružanje reguliranih usluga rominga započetih u toj gostujućoj mreži, uključujući i troškove započinjanja, prijenosa i završetka, ne smije prelaziti 0,05 eura po minuti za regulirane pozive u romingu, 0,02 eura po SMS poruci za regulirane SMS poruke u romingu i 0,025 eura po megabajtu prenesenih podataka za regulirani podatkovni roming. Od 1. jula 2020. godine, maksimalna prosječna veleprodajna naknada za regulirane podatkovne usluge u romingu ne smije prelaziti 0,015 eura po megabajtu prenesenih podataka.

Od 1. jula 2021. godine maksimalna prosječna veleprodajna naknada za roming koju operater gostujuće mreže može zaračunati od pružatelja usluga rominga za pružanje reguliranih usluga rominga započetih u toj gostujućoj mreži, uključujući i troškove započinjanja, prijenosa i završetka, ne smije prelaziti 0,032 eura po minuti za regulirane pozive u romingu, 0,01 eura po SMS poruci za regulirane SMS poruke u romingu i 0,0077 eura po megabajtu prenesenih podataka za regulirani podatkovni roming. Maksimalna prosječna veleprodajna naknada za regulirane podatkovne usluge u romingu će se 1. januara 2022. godine smanjiti na 0,0006 eura po megabajtu, 1. januara 2023. godine na 0,0045 eura po megabajtu, 1. januara 2024. godine na 0,0035 eura po megabajtu, 1. januara 2025. godine na 0,003 eura po megabajtu i 1. januara 2026. godine na 0,0025 eura po megabajtu pa nadalje.

Član 4.

Regulatorna tijela za elektronske komunikacije u regionu Zapadnog Balkana (dalje u tekstu "Regulatori") odgovorna su za provedbu Sporazuma, uključujući reguliranje cijena završavanja poziva u mobilnoj mreži za regulirane pozive u romingu koji počinju i završavaju se unutar regiona Zapadnog Balkana na bazi reciprociteta sa cijenama koje su u skladu sa održivošću obaveza navedenih u članu 2., stav 2, tačka (a), i to najkasnije do 1. jula 2019. godine.

Maksimalne cijene završavanja poziva u mobilnoj mreži reguliranih poziva u romingu koji počinju i završavaju se u regionu Zapadnog Balkana ne smiju biti veće od: 0,04 eura po minuti od 1. jula 2019. godine, 0,025 eura po minuti od 1. jula

2020. godine, 0,016 eura po minuti od 1. jula 2021. godine pa nadalje.

Član 5.

Od 1. jula 2021. godine pružatelji usluga rominga u regionu Zapadnog Balkana neće naplaćivati nikakvu dodatnu naknadu osim domaćih maloprodajnih cijena za korisnike roming u regionu Zapadnog Balkana za bilo koje upućene ili primljene regulirane pozive u romingu, za bilo koje poslane regulirane SMS poruke u romingu i za bilo koje regulirane korištene podatkovne usluge u romingu uključujući MMS poruke, niti ikakvu opću naknadu za omogućavanje korištenja terminalne opreme ili usluge u inostranstvu.

Pružatelji usluga rominga mogu primijeniti "politiku pravednog korištenja" na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga rominga koje se pružaju u skladu s primjenjivim domaćim nivoom maloprodajne cijene kako bi se spriječilo da korisnici rominga prekomjerno ili u svrhu zloupotrebe upotrijebe regulirane maloprodajne usluge rominga, poput toga da korisnici rominga upotrebljavaju takve usluge u zemlji potpisnici koja nije zemlja potpisnica njihovog domaćeg pružatelja usluga za potrebe koje nisu potrebe povremenih putovanja.

Svakom politikom pravedne upotrebe korisnicima pružatelja usluga rominga omogućava se potrošnja količine reguliranih maloprodajnih usluga rominga po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama koje su usklađene s njihovim tarifnim planovima i u skladu s s pravilima navedenim od strane svake zemlje potpisnice.

U posebnim i iznimnim okolnostima, s ciljem osiguranja održivosti svog domaćeg modela naplate, ako pružatelj usluga rominga ne može osigurati povrat sveukupnih stvarnih i projiciranih troškova pružanja reguliranih usluga rominga, iz sveukupnih stvarnih i projiciranih prihoda od pružanja takvih usluga, takav pružatelj usluga rominga može podnijeti zahtjev za odobravanje primjene dodatne naknade, u skladu sa pravilima navedenim od strane svake zemlje potpisnice. Takva dodatna naknada primjenjuje se samo u mjeri u kojoj je to potrebno za povrat troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga rominga, uzimajući u obzir primjenjive maksimalne veleprodajne naknade.

Svaka dodatna naknada za regulirane maloprodajne usluge rominga u regionu Zapadnog Balkana ne smije prelaziti maksimalne veleprodajne naknade u skladu s članom 3., stav 3., i, za primljene regulirane pozive u romingu maksimalne cijene završavanja poziva u mobilnoj mreži u skladu s članom 2., stav 2., tačka (c).

Maksimalne cijene iz člana 2., stav 2, tačka (b) primjenjuje se na sve regulirane maloprodajne usluge rominga koje pružatelji roming usluga pružaju korisnicima roming usluga u regionu Zapadnog Balkana.

Član 6.

Zemlje potpisnice će do 1. jula 2019. godine usvojiti sve izmjene i dopune zakona i/ili podzakonskih akata o elektronskim komunikacijama, koje su neophodne za postizanje ciljeva ovog sporazuma, uključujući i usklađivanje nivoa politike zaštite potrošača sa standardima koji su na snazi unutar EU.

Izmjene i dopune zakona i/ili podzakonskih akata potrebnih kako bi se osigurala primjena pravila politike fer upotrebe, pravila o provedbi održivog mehanizma odstupanja i uvjeta transparentnosti koji odgovaraju istim pravilima koja se primjenjuju u Evropskoj uniji, jedinstvene su u svim zemljama potpisnicama i zemlje potpisnice dužne su usvojiti ih najkasnije do 31. decembra 2020. godine.

Član 7.

Provedbu Sporazuma koordinira tijelo koje uspostave predstavnici Regulatora.

Regulatori će postići neophodnu koordinaciju u provedbi Sporazuma na način da primjena obaveza u regionu Zapadnog Balkana stupa na snagu na dan koji je naveden u stavu člana 1., stav 3.

Član 8.

Regulatori i operateri elektronskih komunikacija snose troškove svojih aktivnosti poduzetih u cilju provedbe Sporazuma.

Član 9.

Regulatori redovno razmjenjuju informacije o aktivnostima poduzetim u cilju provedbe Sporazuma.

Član 10.

Predstavnici Regulatora sastaju se najmanje jednom godišnje kako bi se konsultirali i razmotrili primjenu Sporazuma, odredili prioritete za predstojeći period u cilju preduzimanja zajedničkih radnji, ukoliko je to potrebno, i usaglašavanja zajedničkih stavova po pitanju domaćih i evropskih organizacija nadležnih za elektronske komunikacije, te po pitanju operatera elektronskih komunikacija.

Član 11.

Svaka zemlja potpisnica može se povući iz Sporazuma šest mjeseci nakon što drugim zemljama potpisnicama dostavi obavijest o povlačenju.

Sporazum može biti predmetom revidiranja u slučaju izmjene i dopune relevantnog propisa EU i/ili ukoliko je to neophodno radi daljeg usklađivanja najvećih cijena završavanja poziva u mobilnoj mreži i/ili veleprodajnih naknada za regulirane roming usluge u cilju postizanja ciljeva navedenih u članu 1., stav 2.

Član 12.

Ovaj Sporazum zamjenjuje "Sporazum o smanjenju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama između ministarstava nadležnih za oblast elektronskih komunikacija iz Bosne i Hercegovine, Republike Makedonije, Crne Gore i Republike Srbije" potpisan 29. septembra 2014. i to od 1. jula 2019. godine.

Član 13.

Sporazum je zaključen u šest primjeraka na engleskom jeziku, a svaka zemlja potpisnica zadržava jedan primjerak.

Član 14.

Sporazum stupa na snagu na dan potpisivanja i primjenjuje se od 1. jula 2019. godine.

Mjesto i datum potpisivanja: Beograd, 4. aprila 2019.

Za Bosnu i Hercegovinu,
Saša Dalipagić, zamjenik
ministra komunikacija i
prometa

Za Republiku Albaniju
Dorina Cincari, zamjenik
ministra infrastrukture i
energetike

Za Kosovo*,

Za Republiku Sjevernu
Makedoniju

Valdrin Lluka, ministar za
ekonomski razvoj

Damjan Manchevski, ministar
za informaciono društvo i
upravu

Za Crnu Goru

Dragica Sekulić, ministar
ekonomije

Za Republiku Srbiju
Rasim Ljajić, zamjenik
premijera i ministar trgovine,
turizma i telekomunikacija

* Ovim nazivom ne dovode se u pitanje stavovi o statusu te je on u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.

SPORAZUM O SMANJENJU CIJENA USLUGE ROAMINGA U JAVNIM MOBILNIM KOMUNIKACIJSKIM MREŽAMA U REGIONU ZAPADNOG BALKANA

Predstavnici Partnera Zapadnog Balkana, koji su potpisali Izjavu o podršci Digitalnoj agendi za Zapadni Balkan u Sofiji, 17. svibnja 2018. godine (dalje u tekstu kolektivno "zemlje potpisnice" i pojedinačno "zemlja potpisnica");

Prepoznajući važnost usluga elektroničkih komunikacija za društveni i ekonomski prosperitet;

Nastavljajući da razvijaju praktičnu suradnju o pitanjima vezanim za smanjenje cijena usluga roaminga u regionu Zapadnog Balkana, na temelju jednakosti i uzajamne dobrobiti;

Zalažući se za postizanje visoke razine zaštite potrošača, konkurentnosti i transparentnosti na tržištu elektroničkih komunikacija;

Uzimajući u obzir:

- da su cijene usluga roaminga u regionu Zapadnog Balkana i dalje visoke, da su maloprodajne cijene usluga roaminga u Europskoj uniji iste kao i domaće cijene, to jest "roamingu kao u domaćem prometu", sukladno sljedećim propisima:

- Uredba (EU) broj 531/2012 o roamingu u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama u Uniji, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2015/2120 Europskog Parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2015. godine i Uredbom (EU) 2017/920 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. godine

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/2286 od 15. prosinca 2016. godine o utvrđivanju detaljnih pravila o primjeni politike pravedne uporabe, o metodologiji procjene održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, te o zahtjevu koji podnosi pružatelj usluga roaminga za potrebe takve procjene i

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/1979 od 13. prosinca 2018. godine o određivanju ponderiranog prosjeka maksimalnih cijena završavanja poziva u mobilnoj mreži Unije

- koristi od smanjenja troškova roaminga za punu pokrivenost krajnjih korisnika u regionu Zapadnog Balkana, kako je dogovoreno u Izjavi o podršci Digitalnoj agendi za Zapadni Balkan,

- cilj regionalne ekonomske integracije i posvećenosti iznijet u Višegodišnjem akcionom planu o regionalnoj ekonomskoj oblasti (MAP REA).

Ovim potpisuju ovaj Sporazum o smanjenju cijena usluge roaminga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama radi potpune pokrivenosti svih krajnjih korisnika u regionu Zapadnog Balkana (dalje u tekstu "Sporazum").

Izrazi korišteni u ovom sporazumu trebaju imati isto značenje kao oni iz uredbi navedenih iznad, primjenjivih unutar Europske unije, uzimajući u obzir posebnu teritorijalnu pokrivenost ovog Sporazuma.

Članak 1.

Zemlje potpisnice se slažu da je neophodno dalje smanjenje cijena usluga roaminga radi potpune pokrivenosti svih krajnjih korisnika u regionu Zapadnog Balkana.

Zemlje potpisnice se slažu da maksimalna maloprodajna cijena naknada za roaming u regionu Zapadnog Balkana mora biti dovedena na razinu cijena sukladno pravilu "kao u domaćem

prometu", to jest cijena koje odgovaraju pravilima "u roamingu kao u domaćem prometu" primjenjivim u Europskoj uniji, najkasnije do 1. srpnja 2021. godine. Zemlje potpisnice se slažu da će preduzeti sve potrebne pripremne radnje do ovog datuma.

Zemlje potpisnice se slažu da se uvede prijelazni režim za usluge roaminga počevši od 1. srpnja 2019. godine.

Članak 2.

Od 1. srpnja 2019. do 30. lipnja 2021. godine pružatelji usluga roaminga u regionu Zapadnog Balkana mogu primjenjivati dodatnu naknadu pored domaće maloprodajne cijene za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga. Ne zaračunavaju se naknade za uspostavu poziva za regulirane roaming pozive. Ukoliko postoje bilo kakve naknade za uspostavu poziva u domaćim maloprodajnim tarifama one će biti isključene iz reguliranih maloprodajnih tarifa roaminga izračunatih sukladno ovom članku.

Tijekom prijelaznog razdoblja iz stavka 1., kada pružatelji usluga roaminga u regionu Zapadnog Balkana budu primjenjivali dodatnu naknadu za korištenje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, dužan je ispuniti sljedeće uvjete (bez PDV-a):

- (a) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje za obavljene regulirane roaming pozive, poslane regulirane SMS poruke u roamingu i regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije biti veća od 0,05 eura po minuti, 0,02 eura po SMS poruci i 0,025 eura po iskorištenom megabajtu; od 1. srpnja 2020. godine, svaka dodatna naknada koja se primjenjuje za regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije biti veća od 0,015 eura po iskorištenom megabajtu;

- (b) zbir domaće maloprodajne cijene i svake dodatne naknade koja se primjenjuje za obavljene regulirane roaming pozive, poslane regulirane SMS poruke u roamingu ili regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije biti veća od 0,19 eura po minuti, 0,06 eura po SMS poruci i 0,18 eura po iskorištenom megabajtu. Ako je domaća maloprodajna cijena veća od maksimalne maloprodajne cijene roaminga, primjenjuje se ta maksimalna maloprodajna cijena roaminga, čak i ako se ne primjenjuje nikakva dodatna naknada;

- (c) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na primljene regulirane roaming pozive ne smije biti veća od maksimalne cijene završavanja poziva u mobilnoj mreži od 0,04 eura po minuti od 1. srpnja 2019. godine, 0,025 eura po minuti od 1. jula 2020. godine, 0,016 eura po minuti od 1. srpnja 2021. godine i nadalje.

Pružatelji usluga roaminga ne primjenjuju nikakvu dodatnu naknadu na primljene regulirane roaming SMS poruke ili na primljene roaming glasovne poruke. Time se ne dovode u pitanje druge primjenjive naknade kao što su one za preslušavanje tih poruka.

Članak 3.

Od 1. srpnja 2019. godine mobilni mrežni operatori u regionu Zapadnog Balkana dužni su ispuniti sve opravdane zahtjeve za veleprodajni pristup roamingu pružateljima usluga roaminga koji djeluju u regionu Zapadnog Balkana.

Od 1. srpnja 2019. do 30. lipnja 2021. godine maksimalna prosječna veleprodajna naknada za roaming koju operator gostujuće mreže može zaračunati od pružatelja usluga roaminga za pružanje reguliranih usluga roaminga započetih u toj gostujućoj mreži, uključujući i troškove započinjanja, prijenosa i završetka, ne smije prelaziti 0,05 eura po minuti za regulirane pozive u roamingu, 0,02 eura po SMS poruci za regulirane SMS poruke u roamingu i 0,025 eura po megabajtu prenesenih podataka za regulirani podatkovni roaming. Od 1. srpnja 2020. godine, maksimalna prosječna veleprodajna naknada za

регулиране податковне услуге у роаингу не смије прелазити 0,015 еура по мегабајту пренесених података.

Од 1. септембра 2021. године максимална просјечна veleprodajna накнада за роаинг коју оператор гостујуће мреже може зараћунати од пружатеља услуга роаинга за пружање регулираних услуга роаинга започетих у тој гостујућој мрежи, укључујући и трошкове започињања, пријеноса и завршетка, не смије прелазити 0,032 еура по минути за регулиране позиве у роаингу, 0,01 еура по SMS поруци за регулиране SMS поруке у роаингу и 0,0077 еура по мегабајту пренесених података за регулирани податковни роаинг. Максимална просјечна veleprodajna накнада за регулиране податковне услуге у роаингу ће се 1. септембра 2022. године смањити на 0,0006 еура по мегабајту, 1. септембра 2023. године на 0,0045 еура по мегабајту, 1. септембра 2024. године на 0,0035 еура по мегабајту, 1. септембра 2025. године на 0,003 еура по мегабајту и 1. септембра 2026. године на 0,0025 еура по мегабајту па надалје.

Чланак 4.

Регулаторна тијела за електроничке комуникације у региону Западног Балкана (далје у тексту "Регулатори") одговорна су за provedбу Споразума, укључујући регулирање цијена завршавања позива у мобилној мрежи за регулиране позиве у роаингу који почињу и завршавају се унутар региона Западног Балкана на бази рециrocитета са цијенама које су сукладне одрживошћу обавеза наведених у чланку 2., ставак 2, тачка (а), и то најкасније до 1. септембра 2019. године.

Максималне цијене завршавања позива у мобилној мрежи регулираних позива у роаингу који почињу и завршавају се у региону Западног Балкана не смију бити веће од: 0,04 еура по минути од 1. септембра 2019. године, 0,025 еура по минути од 1. септембра 2020. године, 0,016 еура по минути од 1. септембра 2021. године па надалје.

Чланак 5.

Од 1. септембра 2021. године пружатељи услуга роаинга у региону Западног Балкана неће наплаћивати никакву додатну накнаду изузев домаћих малопродајних цијена за кориснике роаинг у региону Западног Балкана за било које упућене или примљене регулиране позиве у роаингу, за било које послане регулиране SMS поруке у роаингу и за било које регулиране коришћене податковне услуге у роаингу укључујући MMS поруке, нити икакву опћу накнаду за омогућавање коришћења терминалне опреме или услуге у иноземству.

Пружатељи услуга роаинга могу примјенити "политику праведног коришћења" на потрошњу регулираних малопродајних услуга роаинга које се пружају сукладно примјенјивој домаћој разини малопродајне цијене како би се спријечило да корисници роаинга прекомјерно или у сврху злоупотребе употребе регулиране малопродајне услуге роаинга, попут тога да корисници роаинга употребљују такве услуге у земљи потписнице која није земља потписница њиховог домаћег пружатеља услуга за потребе које нису потребе повремених путовања.

Сваком политиком праведне употребе корисницима пружатеља услуга роаинга омогућава се потрошња количине регулираних малопродајних услуга роаинга по примјенјивим домаћим малопродајним цијенама које су усклађене с њиховим тарифним плановима и сукладне правилима наведеним од стране сваке земље потписнице.

У посебним и изнмним околностима, с циљем осигурања одрживости свог домаћег модела наплате, ако пружатељ услуга роаинга не може осигурати поврат свеукупних стварних и пројцираних трошкова пружања регулираних услуга роаинга, из свеукупних стварних и пројцираних прихода од пружања таквих услуга, такав пружатељ услуга роаинга може поднјети захтев за одобравање примјене додатне накнаде, сукладно правилима

наведеним од стране сваке земље потписнице. Таква додатна накнада примјенује се само у мјери у којој је то потребно за поврат трошкова пружања регулираних малопродајних услуга роаинга, узимајући у обзир примјенјиве максималне veleprodajne накнаде.

Свака додатна накнада за регулиране малопродајне услуге роаинга у региону Западног Балкана не смије прелазити максималне veleprodajne накнаде сукладно чланку 3., ставак 3., и, за примљене регулиране позиве у роаингу максималне цијене завршавања позива у мобилној мрежи сукладно чланку 2., ставак 2., тачка (с).

Максималне цијене из чланка 2., ставак 2, тачка (б) примјенује се на све регулиране малопродајне услуге роаинга које пружатељи роаинг услуга пружају корисницима роаинг услуга у региону Западног Балкана.

Чланак 6.

Земље потписнице ће до 1. септембра 2019. године усвојити све измјене и допуне закона и/или подзаконских аката о електроничким комуникацијама, које су неопходне за постизање циљева овог споразума, укључујући и усклађивање разине политике заштите потрошаћа са стандардима који су на снази унутар ЕУ.

Измјене и допуне закона и/или подзаконских аката потребних како би се осигурала примјена правила политике фер употребе, правила о provedби одрживог механизма одступања и увјета транспарентности који одговарају истим правилима која се примјенују у Европској унији, јединствене су у свим земљама потписницама и земље потписнице дувне су усвојити их најкасније до 31. просинца 2020. године.

Чланак 7.

Проведбу Споразума координира тијело које успоставе представници Регулатора.

Регулатори ће постићи неопходну координацију у provedби Споразума на начин да примјена обавеза у региону Западног Балкана ступа на снагу на дан који је наведен у чланку 1., став 3.

Чланак 8.

Регулатори и оператори електроничких комуникација носе трошкове својих активности подузетих у циљу provedбе Споразума.

Чланак 9.

Регулатори редовно размјенују информације о активностима подузетим у циљу provedбе Споразума.

Чланак 10.

Представници Регулатора састају се најмање једном годишње како би се консултирали и размотрили примјену Споразума, одредили приоритете за предстојеће раздобље у циљу предузимања заједничких радњи, уколико је то потребно, и усуглашавања заједничких стајалишта по питању домаћих и европских организација надлежних за електроничке комуникације, те по питању оператора електроничких комуникација.

Чланак 11.

Свака земља потписница може се повући из Споразума шест мјесеци након што другим земљама потписницама достави обавијест о повлачењу.

Споразум може бити предметом ревидирања у случају измјене и допуне релевантног прописа ЕУ и/или уколико је то неопходно ради даљег усклађивања највећих цијена завршавања позива у мобилној мрежи и/или veleprodajnih накнада за регулиране роаинг услуге у циљу постизања циљева наведених у чланку 1., ставак 2.

Члан 12.

Ovaj Sporazum zamjenjuje *"Sporazum o smanjenju cijena usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama između ministarstava nadležnih za oblast elektroničkih komunikacija iz Bosne i Hercegovine, Republike Makedonije, Crne Gore i Republike Srbije"* potpisan 29. rujna 2014. i to od 1. srpnja 2019. godine.

Члан 13.

Sporazum je zaključen u šest primjeraka na engleskom jeziku, a svaka zemlja potpisnica zadržava jedan primjerak.

Члан 14.

Sporazum stupa na snagu na dan potpisivanja i primjenjuje se od 1. srpnja 2019. godine.

Mjesto i datum potpisivanja: Beograd, 4. travnja 2019.
Za Bosnu i Hercegovinu, **Saša Dalipagić**, zamjenik ministra komunikacija i prometa
Za Republiku Albaniju, **Dorina Cincari**, zamjenik ministra infrastrukture i energetike

Za Kosovo*,

Valdrin Lluka, ministar za ekonomski razvoj

Za Crnu Goru

Dragica Sekulić, ministar ekonomije

Za Republiku Sjevernu Makedoniju

Damjan Manchevski, ministar za informaciono društvo i upravu

Za Republiku Srbiju

Rasim Ljajić, zamjenik premijera i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija

* Ovim nazivom ne dovode se u pitanje stajališta o statusu, te je on sukladan Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a br. 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju neovisnosti Kosova.

2

**МЕМОРАНДУМ
О РАЗУМИЈЕВАЊУ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ
МЕДИЈА ИЗМЕЂУ МИНИСТАРСТВА
КОМУНИКАЦИЈА И ТРАНСПОРТА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ И КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА
ИНФОРМИСАЊЕ ДРЖАВНОГ САВЈЕТА НАРОДНЕ
РЕПУБЛИКЕ КИНЕ**

Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине и Канцеларија за информисање Државног савјета Народне Републике Кине (даље у тексту: "Стране");

У жељи да додатно повећају пријатељску сарадњу и интеракције између државних медијских агенција двију држава;

Препознајући важну улогу медија у унапређивању пријатељства и узајамног разумијевања између народа двију држава;

Надајући се јачању свеобухватне сарадње и размјене између двију држава;

Договориле су се о сљедећем:

Члан 1.

Стране подстичу комуникацију и међусобне посјете државних медијских агенција, као и размјену искустава и ставова у погледу медијске политике, регулативе и планирања развоја.

Члан 2.

Стране активно сарађују у програмима размјене између медијских организација двију држава, укључујући размјену програма и вијести, програме заједничких преноса и узајамне посјете, те подстичу већу заступљеност њихових економских, културних и друштвених вијести и других догађаја у својим масовним медијима.

Члан 3.

Стране раде на успостављању механизма за подстицање сарадње и размјене између штампе, издаваштва, емитовања, филма и телевизије.

Члан 4.

Стране подстичу одржавање семинара и радионица у вези са примјеном нових медија уз учешће главних медијских организација двију држава.

Члан 5.

Стране раде на успостављању механизма за пружање неопходне помоћи дописницима у вези са активностима њиховог извјештавања.

Члан 6.

Стране су сагласне да једна другој шаљу своје делегације наизмјенично сваке друге године. Посјете ће се обављати у термину који буде прихватљив за обје Стране у трајању од највише 10 дана. Делегације ће чинити државни службеници и лица из области медија.

Члан 7.

Итинерер посјета, укључујући временски распоред и број чланова делегације, уговара се на иницијативу Стране која прима посјету, узимајући у обзир приједлог Стране која врши посјету. Страна која прима посјету побринуће се за смјештај и основне трошкове делегације у посјети. Међутим, за трошкове међународних авионских путовања, као и за личне трошкове, одговорна је искључиво делегација која врши посјету.

Члан 8.

Свака Страна може да затражи у писаном облику измјену или допуну овог Меморандума о разумијевању. Свака измјена или допуна коју договоре обје Стране доставља се у писаној форми и чини дио овог Меморандума. Такве измјене или допуне ступају на снагу на дан који одреде обје Стране.

Члан 9.

Меморандум о разумијевању ступа на снагу даном потписивања и остаје на снази пет година. У случају да било која од Страна има намјеру да раскине овај Меморандум, о томе обавјештава другу Страну најмање три мјесеца прије истека овог Меморандума путем писаног обавјештења.

У случају раскида, одредбе овог Меморандума остају на снази у погледу активности сарадње чија је реализација започета у складу са овим Меморандумом, али није завршена у вријеме његовог престанка.

Члан 10.

Сачињено у Сарајеву дана 17.04.2019. године у два оригинална примјерка на језицима у службеној употреби у Босни и Херцеговини (босанском, хрватском, српском), кинеском и енглеском језику. У случају неслагања мјеродавна је верзија на енглеском језику.

Министарство
комуникација и
транспорта
Босне и Херцеговине

Канцеларија за
информисање
Државног савјета
Народне Републике Кине